

■ พศ.ดร.เอกชัย อภิศักดิ์กุล
คณบดี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษารูขี้อย่างครบวงจร

ลดช่องว่าง เพิ่มความสำเร็จ

กล่าวว่าการสืบทอดกิจการ (succession) ด้วยความรู้สึกร้างๆ จากคำนี้ สามารถกระตุ้นปฏิกิริยาที่ใช้อารมณ์อย่างมาก โดยเฉพาะกับผู้ที่ก่อตั้งหรือซื้อไอคอนปัจจุบันนั้น เป็นเครื่องเตือนความจำที่ไม่น่า ยินดีสักเท่าไรเกี่ยวกับอายุและ ความตาย และเป็นทางเลือกถึงความสูญเสียอิทธิพลและความ มั่งคั่ง ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลก ใจที่มีธุรกิจครอบครัวจำนวนมากที่ เหมือนว่าคนรุ่นเก่ายังคงกุมอำนาจ เฉพาะด้านบริหารบริษัท แต่ในทาง ปฏิบัติแล้วยังคงควบคุมอำนาจใน ทุกสิ่งอย่างไว้อย่างแท้จริง จึงไม่น่า แปลกใจว่าคนที่ดำรงตำแหน่งซีอีโอ จะหลีกเลี่ยงการพูดคุยเกี่ยวกับการ สืบทอดกิจการของคนที่จะเข้ามาควบคุมกิจการทั้งหมด ซึ่ง เป็นสิ่งที่สร้างความรู้สึกไม่มั่นคงไว้ ประโยชน์ต่อบุคคลหรือองค์กร และ ในที่สุดหลายกรณีนำไปสู่การ ขาดการติดต่อระหว่างผู้นำปัจจุบัน ที่กำลังวางแผนของตัวเองกับทายาทที่

กำลังถูกคาดหวังให้สืบทอด จากการที่ PwC (ไพร์ซวอเตอร์ เฮาส์คูเปอร์ส) ร่วมกับบริษัทวิจัย Kudos Research สำรวจธุรกิจครอบครัวทั่วโลก กว่า 2,400 ราย จาก 40 ประเทศทั่วโลก ในปี 2014 ทำการสำรวจทายาทรุ่นต่อไปพบว่า 73% บอกว่าพวกเขาเชื่อแน่ว่า ตนจะได้ขึ้นมารับตำแหน่งบริหารในวัน ข้างหน้าแต่ไม่รู้เมื่อไหร่ มีผู้ถูกสำรวจ เพียง 35% ที่มั่นใจว่าพ่อแม่จะยก ตำแหน่งให้ตนเป็นผู้บริหารอย่าง แน่นนอน และมีเพียง 29% ที่เชื่อ ว่ามีความเป็นไปได้เท่านั้น (ภาพ ที่ 1) และในการสำรวจนี้ยังพบว่า 41% ของผู้นำคนปัจจุบันเห็นว่า เป็นเรื่องยากที่จะวางมือให้ ทายาท แต่ตัวเลขกลับเพิ่มขึ้น เป็น 64% เมื่อถามทายาทรุ่นถัด มาซึ่งเชื่อว่าพ่อแม่คงจะไม่ยอม วางมือจากกิจการที่พวกเขา บุกเบิกและสร้างมากับมืออย่างงี้ นี่คือตัวอย่างของช่องว่างการ สื่อสารระหว่างคนในครอบครัว

(Communication Gap)

ที่อาจเป็นปัญหา มาก และยาวนาน สำหรับธุรกิจ ครอบครัว สอดคล้องกับ ที่ Roy Wil-

liams and Vic Preisser (2010) ได้กล่าวไว้ใน หนังสือ Preparing Heirs ว่า 70% ของการถ่ายโอน ความมั่งคั่งจากรุ่นสู่รุ่น ล้มเหลว ซึ่งมักเกิดจาก ขาดการเปิดเผยและความ โปร่งใสนั่นเอง

การสืบทอดกิจการ มักเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ อารมณ์ความรู้สึกซึ่งก็เป็น เหตุผลว่าทำไมถึงจำเป็นต้องจัดการอย่างมืออาชีพมากกว่าอคติ ส่วนตัว มีธุรกิจครอบครัวจำนวนมากยังคงใช้วิธีที่ทำเป็นครั้งๆ ไปมากกว่าทำเป็น กระบวนการในระยะยาว มีกรณีศึกษาที่ชี้ว่ากระบวนการสืบทอดกิจการที่มีการ จัดการที่ดีสามารถทำได้และควรทำ ซึ่ง อาจใช้เวลาหลายปี และยังคงแสดงว่ามีแนว โหมดอื่นๆ ที่กำลังได้รับความนิยม เช่น สมาชิกในครอบครัวจำนวนมากขึ้นที่ ยืนยันว่าสมาชิกครอบครัวรุ่นใหม่ต้อง ผ่านโปรแกรมการพัฒนาที่เหมาะสมก่อน เข้าสู่งานธุรกิจครอบครัวและในหลายครอบครัว มีการส่งไปทำงานในธุรกิจอื่นภายนอกก่อนด้วย

• ภาพที่ 2

การเป็นมืออาชีพของคนรุ่นต่อไป จะช่วยปิดช่องว่างในการสร้างความ น่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง (Credibility Gap) 59%ของผู้ตอบแบบสอบถามของ PwC บอกว่าการเอาชนะเพื่อให้ได้รับการ เคารพนับถือจากเพื่อนร่วมงานเป็นหนึ่งใน ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของพวกเขา

• ภาพที่ 1

• ภาพที่ 3

เขา และรวมถึงประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การทำความเข้าใจความซับซ้อนของธุรกิจ 44% การถูกขอให้ทำงานที่รู้สึกว่าจะไม่สามารถทำได้ 18% หรือการต้องเข้ารับผิดชอบหน้าที่เร็วเกินไป 9% (ภาพที่ 2) ในการสำรวจเดียวกันนี้ 88% ของคนรุ่นต่อไปบอกว่าพวกเขาต้องทำงานหนักกว่าคนอื่นในบริษัทเพื่อพิสูจน์ตัวเอง ไม่เฉพาะกับเพื่อนร่วมงานและพนักงานเท่านั้น แต่รวมไปถึงลูกค้าด้วย (ภาพที่ 3) นอกจากนี้จากการสำรวจคนรุ่นต่อไปมีเพียง 7% เท่านั้นที่เข้าสู่ธุรกิจครอบครัวทันทีหลังจากจบการศึกษาเหมือนกับพ่อแม่และปู่ย่าตายายของพวกเขา 55% ต้องผ่านโปรแกรมการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพก่อน ขณะที่ 14% ต้องได้ปริญญาด้านบริหารธุรกิจ 34% ต้องผ่านคอร์สการฝึกอบรมการทำงานและการบริหารจัดการก่อน และ 46% ต้องทำงานในบริษัทอื่นก่อนเข้ามาทำในธุรกิจครอบครัว และท้ายที่สุดจะต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงความแตกต่างระหว่างการเป็นเจ้าของกับการบริหารธุรกิจเป็นอย่างดีอีกด้วย

ที่มา :

1. <http://www.pwc.com/gx/en/pwc-family-business-survey/assets/family-business-survey-2014.pdf>
2. <http://www.pwc.com/nextgen>